

छत्रपती संभाजीनगर व अमरावती विभागातील
सर्व तसेच नागपूर विभागातील वर्धा जिल्ह्यातील
एपीएल (केशरी) शिधापत्रिकाधारक शेतकऱ्यांना
थेट रोख रक्कम हस्तांतरण योजनेनुसार देय
असलेल्या रक्कमेत सुधारणा करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: अधापु-२०२४/प्र.क्र. ४६ /नापु-२२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक: २० जून, २०२४

वाचा :- १) शासन निर्णय क्रमांक- अधापु-२०१५/प्र.क्र. १००/नापु-२२, दि. २४ जुलै, २०१५.
२) शासन निर्णय क्रमांक: अधापु-२०२२/प्र.क्र. ४६/नापु-२२, दि. २८ फेब्रुवारी, २०२३.

परिपत्रक :-

विभागाच्या संदर्भ क्र. १ येथील दि. २४.७.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील छत्रपती संभाजीनगर, जालना, नांदेड, बीड, धाराशीव, परभणी, लातूर, हिंगोली, अमरावती, वाशिम, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ व वर्धा अशा १४ शेतकरी आत्महत्याग्रस्त जिल्ह्यांतील राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियम, २०१३ अंतर्गत समाविष्ट न झालेल्या एपीएल (केशरी) शिधापत्रिकाधारक शेतकऱ्यांना राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियम, २०१३ अंतर्गत प्राधान्य कुटुंब लाभार्थ्यांप्रमाणे (प्रतिमाह प्रति सदस्य ५ किलो अन्नधान्य, ₹२.०० प्रति किलो गहू व ₹३.०० प्रति किलो तांदुळ या दराने) अन्नधान्याचा लाभ देण्यात येत होता. सदर योजनेकरिता आवश्यक असलेल्या अन्नधान्याची खरेदी केंद्र शासनाच्या Non NFSA योजनेतर्गत गहू ₹२२.०० प्रति किलो व तांदुळ ₹२३.०० प्रति किलो या दराने करण्यात येत होती. तथापि, सदर योजनेतर्गत यापुढे गहू व तांदुळ उपलब्ध होणार नसल्याचे भारतीय अन्न महामंडळाने त्यांच्या अनुक्रमे दि. ३१.५.२०२२ व दि. १.९.२०२२ च्या पत्रान्वये कळविले आहे.

सदर बाब विचारात घेता शेतकरी योजनेतील लाभार्थ्यांना अन्नधान्याऐवजी थेट रोख रक्कम हस्तांतरण (Direct Benefit Transfer-DBT) योजना संदर्भाधीन क्र. २ वरील शासन निर्णयान्वये लागू करण्यात आली आहे. त्यानुसार, राज्यातील छत्रपती संभाजीनगर, जालना, नांदेड, बीड, धाराशीव, परभणी, लातूर, हिंगोली, अमरावती, वाशिम, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ व वर्धा अशा १४ शेतकरी आत्महत्याग्रस्त जिल्ह्यांतील राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियम, २०१३ अंतर्गत समाविष्ट न झालेल्या एपीएल (केशरी) शिधापत्रिकाधारक शेतकरी लाभार्थ्यांना माहे जानेवारी, २०२३ पासून अन्नधान्याऐवजी प्रतिमाह प्रति लाभार्थी ₹१५०/- इतक्या रोख रकमेच्या थेट हस्तांतरणाची (Direct

Benefit Transfer-DBT) योजना कार्यान्वित करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. तसेच प्रतिवर्षी किमान आधारभूत किंमतीत होणाऱ्या वाढीनुसार केंद्र शासनाने अधिसूचित केलेल्या Cash Transfer of Food Subsidy Rules, २०१५ मधील तरतुदीनुसार प्रतिमाह प्रतिलाभार्थी सुधारित वाढीव रोख रक्कम (पुढील दशकाच्या पूर्णाकात) थेट हस्तांतरीत करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

केंद्र शासनाकडून खरीप हंगाम सन २०२३-२४ व रब्बी हंगाम सन २०२४-२५ साठी किमान आधारभूत दर जाहीर करण्यात आले आहेत. त्यापार्श्वभूमीवर छत्रपती संभाजीनगर व अमरावती विभागातील सर्व जिल्हे व नागपूर विभागातील वर्धा या १४ शेतकरी आत्महत्याग्रस्त जिल्ह्यांतील दारिद्र्य रेषेवरील (एपीएल) केशरी शिधापत्रिकाधारक शेतकरी लाभार्थ्यांना थेट रोख रक्कम हस्तांतरण (Direct Benefit Transfer-DBT) योजनेंतर्गत देण्यात येत असलेल्या रकमेमध्ये वाढ करून सुधारित वाढीव रोख रक्कम आर्थिक वर्ष सन २०२४-२५ मध्ये देणे आवश्यक आहे.

त्यानुषंगाने छत्रपती संभाजीनगर व अमरावती विभागातील सर्व तसेच नागपूर विभागातील वर्धा जिल्ह्यातील एपीएल (केशरी) शिधापत्रिकाधारक शेतकऱ्यांना थेट रोख रक्कम हस्तांतरण योजनेनुसार देण्यात येत असलेल्या रकमेत सुधारणा करण्याबाबत पुढीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत:-

१. राज्यातील छत्रपती संभाजीनगर, जालना, नांदेड, बीड, धाराशीव, परभणी, लातूर, हिंगोली, अमरावती, वाशिम, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ व वर्धा अशा १४ शेतकरी आत्महत्याग्रस्त जिल्ह्यांतील राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियम, २०१३ अंतर्गत समाविष्ट न झालेल्या एपीएल (केशरी) शिधापत्रिकाधारक शेतकरी लाभार्थ्यांना माहे एप्रिल, २०२४ पासून प्रति माह प्रति लाभार्थी ₹ १७०/- इतकी रक्कम लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यात थेट हस्तांतरीत करण्यात यावी.

२. १४ शेतकरी आत्महत्याग्रस्त जिल्ह्यांतील दारिद्र्य रेषेवरील (एपीएल) केशरी शिधापत्रिकाधारक शेतकरी लाभार्थ्यांना थेट रोख रक्कम हस्तांतरण (Direct Benefit Transfer-DBT) योजना कार्यान्वित करण्यासाठी प्रमाणभूत कार्यप्रणाली (Standard Operating Procedure-SOP) तसेच इतर सर्वसाधारण सूचना संदर्भाधीन दि. २८ फेब्रुवारी, २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये देण्यात आलेल्या आहेत. सदर शासन निर्णयातील प्रमाणभूत कार्यप्रणाली (Standard Operating Procedure- SOP) तसेच इतर सर्वसाधारण सूचना कायम राहतील.

३. सदर शासन परिपत्रक वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. २१२ /व्यय-१०, दि.२४.०५.२०२४ अन्वये दिलेल्या सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२४०६२०१२२८०५१३०६ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(पूजा मानकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव
- ४) मा. मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ६) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ७) सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक
- ८) सर्व मंत्रालयीन विभाग
- ९) सर्व विभागीय आयुक्त,
- १०) सर्व जिल्हाधिकारी
- ११) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा
- १२) नियंत्रक, शिधावाटप व संचालक, नागरी पुरवठा, मुंबई.
- १३) वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई
- १४) सर्व उपायुक्त (पुरवठा)
- १५) सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी
- १६) सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी
- १७) सर्व अधिकारी (सचिव वगळून), अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
- १८) सर्व कार्यासने, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
- १९) सर्व खाजगी सचिव, मा. मंत्री कार्यालये, मंत्रालय, मुंबई.
- २०) सर्व खाजगी सचिव, मा. राज्यमंत्री कार्यालये, मंत्रालय, मुंबई.
- २१) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- २२) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, ग्रंथालय, दवा मजला, विधानभवन, मुंबई
- २३) सर्व विधान परिषद सदस्य व सर्व विधानसभा सदस्य.
- २४) निवडनस्ती (कार्यासन नापु-२२).